

תלקיט ללימוד סנכרוני

גמרא קידושין

12 שנות לימוד

תשפ"ד

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית, שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.

באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות בעל פה ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראי/ת הבחינה.

בהצלחה!

- כל הזכויות שמורות למשרד החינוך -

מבנה התלקיט ומפתח הערכה:

8 יחידות בחינה

חלק א' – מבוא לתושב"ע

יחידה – 1 הכרת ספרות הקודש

יחידה – 2 התמצאות במבנה דף הגמרא

יחידה – 3 מושגים בגמרא

חלק ב' - סוגיות

יחידה - 4 קידושין על ידי שליח, קידושי קטנה

יחידה – 5 שליחות בקידושין וגירושין

יחידה – 6 מניין לומדים שליחות

יחידה – 7 סוגיית יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם

יחידה – 8 מבחן מסכם

כל 8 החלקים בתלקיט הם חובה.

מפתח הערכה:

יחידה 1-	8 נקודות
יחידה 2-	8 נקודות
יחידה 3-	8 נקודות
יחידה 4-	14 נקודות
יחידה 5-	14 נקודות
יחידה 6-	14 נקודות
יחידה 7-	14 נקודות
יחידה 8- מבחן מסכם	20 נקודות
סה"כ לכל חלקי התלקיט	100 נקודות

עמוד 2 מתוך 16

בהצלחה

מבוא לתושב"ע

יחידה 1

הכרת ספרות הקודש

1. א. גש לארון ספרים שבביתך **ורשום** שלוש מסכתות מכל אחד מששת סדרי המשנה?

זרעים _____
מועד _____
נשים _____
נזיקין _____
קדשים _____
טהרות _____

2. **סדר** את התקופות על פי הרצף הכרונולוגי **וכתוב** שם של דמות או ספר שנכתב באותה

תקופה?

ראשונים _____
נביאים _____
אמוראים _____
אנשי כנסת הגדולה _____
גאונים _____
אחרונים _____
תנאים _____

יחידה 2

התמצאות במבנה דף הגמרא

1. א. פתח גמרא קידושין דף מ"ב עמוד א' וכתוב את כל המדורים המובאים מסביב לגמרא?

הסבר למה מיועד אחד המדורים שכתבת בסעיף הקודם? (לא רש"י ותוספות)

ב. בשורה מספר 8 מתחילת הפרק הגמרא מביאה הלכה שאומר רב יהודה בשם רב,

כתוב באיזה חלק וסימן בשולחן ערוך עלי לבדוק אם דין זה נפסק להלכה?

2. הסבר את המושגים הבאים:

א. תנן

ב. איתמר

ג. מיתיבי

ד. דילמא

ה. תיקו

ו. תיובתא

יחידה 3

מושגים בגמרא

קידושין דף מ"ב עמוד ב'

והא דאמרן שתות קנה ומחזיר אונאה לא אמרן אלא במטלטלי אבל במקרקעי אין אונאה לקרקעות ובמקרקעי לא אמרן אלא דפלוג בעילויא אבל פלוג במשחתא לא כדרבה דאמר רבה הכל דבר שבמדה ושבמשקל ושבמנין אפילו פחות מכדי אונאה נמי חוזר והא דתנן והשולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים שילח ביד פיקח פיקח חייב ואמאי נימא שלוחו של אדם כמותו שאני התם דאין שליח לדבר עבירה דאמרין דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעים והדתניא שליח שלא עשה שליחותו שליח מעל עשה שליחותו בעל הבית מעל כי עשה שליחותו דבעל הבית בעל הבית מיהא מעל אמאי נימא אין שליח לדבר עבירה שאני מעילה דילפא חטא חטא מתרומה מה תרומה משוי שליח אף מעילה משוי שליח ונילף מינה משום דהוי מעילה ושליחות יד שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין מעילה הא דאמרן שליחות יד מאי היא דתניא (שמות כב, ח) על כל דבר פשע בשרא לחייב על המחשבה כמעשה ובה"א אינו חייב עד שישלח בו יד שנאמר אם לא שלח ידו וגו' אמרו ב"ש לב"ה והלא נאמר על כל דבר פשע אמרו להם ב"ה לב"ש והלא נאמר (שמות כב, י) אם לא שלח ידו במלאכת רעהו אמרו ב"ש לב"ה א"כ על כל דבר פשע למה לי שיכול אין לי אלא הוא כאמר לעבדו ולשלוחו מנין ת"ל על כל דבר פשע

ענין בקטע הגמרא המובא לפניך :

1. העתק שני שמות תנאים המובאים בקטע זה?

2. העתק שם של אמורא המובא בקטע זה?

3. חפש בקטע זה מילת פתיחה למקור מדברי תנאים?

4. מצא מילת פתיחה לקושיא?

5. מצא מילת פתיחה לתרוץ ?

6. מצא אחד משלוש עשרה מידות שהתורה נדרשת בהם?

חלק שני

יחידה-4

קידושין על ידי שליח, קידושי קטנה

מסורת הש"ס	האשה נקנית	פרק ראשון	קידושין	בא	עין משפט גור סצות
לא (ה) פלס בידו - בנדרו אלא כתם בשרו ברגליו לא נשכר כלום: דור - נזיר: שנאמר וכתובת לא יסב - זה שאינו כאלה מאלו במה יתעסק אם לא בלילות: הדרן עלך האשה נקנית	האיש מקדש בו וכתובתו - בגמ' תורה אור ילף לה: כפסא נערה - וכ"ס כשהיא קטנה אם קבל קידושין מקדשה וא"ל דנקט נערה אורח ארעא אשמועינן דקטנה נכתבה לא כדמפרש בגמ' נ"ב' פלס בו יוסר פסולות - דכ' עסק גופו כמלות מקבל עבר - טפ: ספריק רישא - לכבוד עברה: שיבטא - דג: כפסא אסורא נמי איכא - אם יוכל לקדש בעלמה וקדש ע"י שליח דמלוה שראיה שמה תהנה עליו: וכי איסור דרב יוסף - דאמר משה הוא דאכל ולא איסורא אסורא איסורא: אכל כפסא - א"ע"פ שלא ראהה ליה איסורא לומר שמה תראה בו דבר מגונה: דאמר ר"ל טב למיכ טו דו - משל הוא שהנשים אינן מותרות על בעל כל דהו שאר טוב לשבת עם שני גופים משבת אלמנה: טו: נוק: דו - טפס ואי קאי ה"ל גבי דיהא איסורא כי יסיב קדושין לשלוחה ולא חיי לה אין הכי גמ' ומיהו מתני' בדידה קאמר דהיא מקדשה בה ובשלוחה הלכך היא דמלא בה למלוה אשמועינן אכל איסורא לגבי דיהא ליהא רישא דאורי בדידה חנא בו משום איסורא ושלוחה בגידושין כתיב ושלחה מביתו ומלוא כתב וגירסה ללמדת כל שארם עושה שליח להוליד נט לאשמו: פלגד שפאשפ טפסא שליח - לקבל גיטה קרי ביה ושלחה לא משק ח"ל: ושלח ושלחם - שני פעמים טאמר בענין: שכן יסנ בעל כרסם - הלכך איסורא נמי על ידי שליחם: חורס כדפס בעל טפס - לפי מה שחזק דבניקדשה: דיוא דיהא את מיטתה או ויזנו כ	לא (ה) פלס בידו - בנדרו אלא כתם בשרו ברגליו לא נשכר כלום: דור - נזיר: שנאמר וכתובת לא יסב - זה שאינו כאלה מאלו במה יתעסק אם לא בלילות: הדרן עלך האשה נקנית	האיש מקדש בו וכתובתו - בגמ' תורה אור ילף לה: כפסא נערה - וכ"ס כשהיא קטנה אם קבל קידושין מקדשה וא"ל דנקט נערה אורח ארעא אשמועינן דקטנה נכתבה לא כדמפרש בגמ' נ"ב' פלס בו יוסר פסולות - דכ' עסק גופו כמלות מקבל עבר - טפ: ספריק רישא - לכבוד עברה: שיבטא - דג: כפסא אסורא נמי איכא - אם יוכל לקדש בעלמה וקדש ע"י שליח דמלוה שראיה שמה תהנה עליו: וכי איסור דרב יוסף - דאמר משה הוא דאכל ולא איסורא אסורא איסורא: אכל כפסא - א"ע"פ שלא ראהה ליה איסורא לומר שמה תראה בו דבר מגונה: דאמר ר"ל טב למיכ טו דו - משל הוא שהנשים אינן מותרות על בעל כל דהו שאר טוב לשבת עם שני גופים משבת אלמנה: טו: נוק: דו - טפס ואי קאי ה"ל גבי דיהא איסורא כי יסיב קדושין לשלוחה ולא חיי לה אין הכי גמ' ומיהו מתני' בדידה קאמר דהיא מקדשה בה ובשלוחה הלכך היא דמלא בה למלוה אשמועינן אכל איסורא לגבי דיהא ליהא רישא דאורי בדידה חנא בו משום איסורא ושלוחה בגידושין כתיב ושלחה מביתו ומלוא כתב וגירסה ללמדת כל שארם עושה שליח להוליד נט לאשמו: פלגד שפאשפ טפסא שליח - לקבל גיטה קרי ביה ושלחה לא משק ח"ל: ושלח ושלחם - שני פעמים טאמר בענין: שכן יסנ בעל כרסם - הלכך איסורא נמי על ידי שליחם: חורס כדפס בעל טפס - לפי מה שחזק דבניקדשה: דיוא דיהא את מיטתה או ויזנו כ	לא (ה) פלס בידו - בנדרו אלא כתם בשרו ברגליו לא נשכר כלום: דור - נזיר: שנאמר וכתובת לא יסב - זה שאינו כאלה מאלו במה יתעסק אם לא בלילות: הדרן עלך האשה נקנית	האיש מקדש בו וכתובתו - בגמ' תורה אור ילף לה: כפסא נערה - וכ"ס כשהיא קטנה אם קבל קידושין מקדשה וא"ל דנקט נערה אורח ארעא אשמועינן דקטנה נכתבה לא כדמפרש בגמ' נ"ב' פלס בו יוסר פסולות - דכ' עסק גופו כמלות מקבל עבר - טפ: ספריק רישא - לכבוד עברה: שיבטא - דג: כפסא אסורא נמי איכא - אם יוכל לקדש בעלמה וקדש ע"י שליח דמלוה שראיה שמה תהנה עליו: וכי איסור דרב יוסף - דאמר משה הוא דאכל ולא איסורא אסורא איסורא: אכל כפסא - א"ע"פ שלא ראהה ליה איסורא לומר שמה תראה בו דבר מגונה: דאמר ר"ל טב למיכ טו דו - משל הוא שהנשים אינן מותרות על בעל כל דהו שאר טוב לשבת עם שני גופים משבת אלמנה: טו: נוק: דו - טפס ואי קאי ה"ל גבי דיהא איסורא כי יסיב קדושין לשלוחה ולא חיי לה אין הכי גמ' ומיהו מתני' בדידה קאמר דהיא מקדשה בה ובשלוחה הלכך היא דמלא בה למלוה אשמועינן אכל איסורא לגבי דיהא ליהא רישא דאורי בדידה חנא בו משום איסורא ושלוחה בגידושין כתיב ושלחה מביתו ומלוא כתב וגירסה ללמדת כל שארם עושה שליח להוליד נט לאשמו: פלגד שפאשפ טפסא שליח - לקבל גיטה קרי ביה ושלחה לא משק ח"ל: ושלח ושלחם - שני פעמים טאמר בענין: שכן יסנ בעל כרסם - הלכך איסורא נמי על ידי שליחם: חורס כדפס בעל טפס - לפי מה שחזק דבניקדשה: דיוא דיהא את מיטתה או ויזנו כ

1. הסבר בלשונך את שאלת הגמרא?

באר את תשובת ר' יוסף והסבר את טעמו של ר' יוסף על פי רש"י ד"ה מצווה בו וכו'?

2. **מדוע** הגמרא מציינת את מעשיהם של ר' ספרא ורבי?

3. **הסבר** את התירוץ השני של הגמרא לקושיא "השתא בשלוחו מקדש בו מיבעיא"?

4. אדם שכבר מכיר את האישה **האם יכול** לקדש ע"י שליח או מצווה שיקדש בעצמו?

"טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו"

5. **באר** בלשונך משל זה, איזה דין למדה הגמרא ממשל זה?

6. **האם** מותר לכתחילה לקדש את בתו כשהיא קטנה, **הסבר מדוע**?

7. למד את התוספות וענה על השאלות

דוקא ולא קטנה : **אסור** לאדם
שיקדש את בתו כשהיא קטנה ואפי"כ
לאחר לעיל דאסורא ליכא משום
דטוב למיתב טן דו ה"מ בגדולה
שהיא מתקדשת ע"י עצמה דכיון
שנתנית ליכא למיחש שמה תחזור
אבל קטנה שמתקדשת ע"י אביה
איכא למיחש שמה אם היתה גדולה
לא היתה מתנית וטכסיו שאנו
(ב) טהמים לקדש בגיטת אפי"כ קטנות
היינו משום שבכל יום ויום בגלות
מתגבר עלינו ואם יש סיפק ביד אדם
טכסיו לתת לבתו גדולה שמה לאחר
זמן לא יהיה סיפק בידו ותשכח בתו
ענוה לעולם : **וישראל** ושלחה

8. **הסבר** על פי דברי תוספות מדוע לא אומרים בקטנה "טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו"?

9. **כיצד** מסבירים תוספות את המנהג שהיה בימיהם לקדש את הבנות כשהן קטנות.

יחידה 5

שליחות בקידושין וגירושין

1. סמן בקטע הגמרא שלפניך סימני פיסוק (. נקודה , פסיק ! סימן שאלה : נקודתיים)

בדיקה תנא זו מקום איסורא ושלח
בגירושין כתיב ושלחה מביתו ומדלל
כחב וגירסה ללמדנו בל שאלים עושה
שליח להוליך גט לאשה : מלמד
שהאשה עושה שליח . לקבל גיטה
קרי ביה ושלחה לא מפיין ה"א : ושלח
ושלחה . שני פעמים נאמר בענין :
שכן ישנן בעל כרחם . הלכך אימנהו
נמי על ידי שליחות : תורם כדעת
בעל הבית . לפי מה שהוא מכיר
בעל הבית אם עיט יפה או עיט
רעה עין יפה אחד מארבעים עין
רעה אחד מששים שהתרומה לא
נאמר בה שיעור מפורש אלא ראשית
דנק (דברים יח) ואפי' כל שהוא :
פיחת

בעל הבית . לפי מה שהוא מכיר
בעל הבית אם עיט יפה או עיט
רעה עין יפה אחד מארבעים עין
רעה אחד מששים שהתרומה לא
נאמר בה שיעור מפורש אלא ראשית
דנק (דברים יח) ואפי' כל שהוא :
פיחת
והיתה "מקיש" היתה ליציאה מה יציאה משוי שליח אף היתה נמי משוי
שליח ואלא הא דתנן "האומר לשלוחי צא תורם תורם כדעת בעל
הבית ואם אינו יודע דעת בעל הבית תורם בכינונית אחד מחמשים
פיחת

2. "שליחות מנלן" הסבר מה הגמרא באה לברר?

3. עיין ברש"י ד"ה ושלח והסבר מהו המקור בתורה לדיני שליחות ובאיזה עניין הוא נאמר?

4. מנין לומדים שגם האישה יכולה לשלוח שליח לקבל את הגט בשבילה?

5. כיצד חשבה הגמרא ללמוד את דיני שליחות גם בקידושין וכיצד נקרא לימוד זה?

6. הסבר את דחיית הגמרא?

7. כיצד למסקנה הגמרא לומדת את דיני שליחות בקידושין וכיצד נקרא לימוד זה?

8. מדוע לא ניתן להקשות על המסקנא "מה לגירושין שכן בעל כרחיה"?

יחידה-6

מניין לומדים שליחות

נמי על ידי שליחות: **תורם כדעת**
בעל פנים - לפי מה שהוא מכיר,
בעל הבית אם עיט יפה או עיט
רעה עין יפה אחד מארבעים עין
רעה אחד מששים שהתורה לא
נאמר בה שיעור מפורק אלא ראשית
דגן (דברים יח) ואפילו כל שהוא:
פיחה

שליח ואלא הא דתנן "האומר לשלוחו צא תרומה תורם כדעת בעל
הבית ואם אינו יודע דעת בעל הבית תורם בכינויה אחד מחמשים

מסורת הש"ס

האיש מקדש פרק שני קידושין

82

עין משפט
נר מצוה

ב א מ"י פ"ד מהל'
תרומות הלכה א'
ו ב מ"י פ"ג מהל'
קרבן פסח הלכה ד'
י ד מ"י פ"א מהל'
טענות הלכה א' שהם
שמן סב טע"ע א"ע
טע"ע קח טע"ע א'
טע"ע א' :
טו ד מ"י פ"ד מהל'
גירושין הלכה א' שהם
שמן סב טע"ע א"ע
טע"ע קח טע"ע א'
טע"ע א' :
יז ו מ"י פ"ד מהל'
תרומות הלכה טו'
יח ו מ"י פ"ד מהל'
פ"ד טע"ע א' :
יט ו מ"י פ"ד מהל'
טע"ע א' :

פיחה י' או הוסף י' תרומתו תרומה: פ' בקונטרס פיחה שהתם
א' ממ' וקא פיחה אבעל הבית וי"מ חפסא דפיחה שהתם
אחד מששים וקא פיחה אחרונה מ"מ משמע היכא דתרים השליח
ואפי' אחא בעה"ב ואמר לו לא היה בדעתי לך אפי' תרומתו תרומה
וקא דמא' שנה מזהא דאמר (ב"מ
דף כג) האומר לשלוחו לא ותרים
והלך ותרים אם א"ל בעה"ב כלך אלא
יפות אם נמלאו יפות מהן תרומתו
תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה
ומוקי לה התם כגון דעויה בעה"ב
שליח ואפי' אין תרומתו תרומה
כיון שלא פירש לו בהדיא שמתנה
ליפות וי"ל דהתם היינו טעמא לפי
שאין דרך בני אדם לבדור היפות
כדי לתרום אלא הכיטמים אבל הא
דעם הכיטם בני אדם דדרך לתרום
בעין יפה מצי למימר ליה להכי
אמרינן ובעלת דעתך אלא דעתי
למה שאמרתך: **ב"מ** לגירושין שכן
שכן חול - אבל לא מצי למימר שכן
שכן בע"כ כי הוהא דלעיל דאכא
למימר קידושין ויכחו אבל לעיל
לא מיידי ליה אלא גבי קידושין:
שכן יטה במחשבה - ומיהו
קידושין הוה אהו מתרומה
ומגירושין דכי פרקת מה לגירושין
שכן ישן בע"כ תרומה תוכיח מה
לתרומה שכן יטה במחשבה גירושין

פיחה י' - שהתם אחד מארבעים: **תרומתו תרומה** - דאמר ליה בהכי
אמרינן: **פגלן** - דשליח תורם: **גם אדם** - קן תרימו גם אדם ואפי'
גם יתירא הוא: **במחשבה** - טיפן עיניו כלך זה ואלכל כלך זה דכתיב
(במדבר יח) ומחשבו: **ואמר לו** - מוכני תרומתם: **לא וקח** - פסח
תרומה אור האכור: **וכן אולגין טמור** - שהי'
טעמיהו שליח לשחוט ולקח פסול:
פגלן - דשליח של אדם כמותו לשחוט
קדשים: **אולגין קדשים** - אפי' תרומה
חול הוא אלא: **רוכז מעשיהם** - כל
טענות הקרבנות ט"י כהנים שהם
שליחים: **הי תימי גרסי'**: **שכן ישן**
במחשבה - קדשים גמי איתנהו
ר"ל במחשבה (וכן גמי פסול קדשים ופיגול
מ"י מחשבה הם באים) גמר בלבו
לומר שור זה עולה הרי הוא עולה
כדתי' בשבועות כפ"ג (דף טו) מולל
שפיקר אין לי אלא שהולך בשפתיו
גמר בלבו מנין ח"ל כל נדיב לב
עולות: **ופיטי מסנך** - מה קדשים
שכן קדש ישן בשליח תרומה שהיא
חול לא כל שכן מה לקדשים שכן
רוכז מעשיהם ט"י שליח גירושין ויכחו
מה לגירושין שכן ישן חול אלא תרומה
קדשים ויכחו וחור דתין הלך האוה
שכחן טע"ע ט"י טעמיהו וטעמיהו כמותו
אף אפי' אכא תרומה: **לכד' יגלי** -
להכי כתב גם לרבווי שליח משום
דבעי לאקשוי למשלחו למימר דבעינן

1. צטט את המשנה שרואים בה שאפשר לשלוח שליח לתרום?

2. עיין ברש"י ד"ה תורם והסבר באיזו תרומה מדובר, ומה הכמות של ההפרשה?

3. הסבר את המקרה שהגמרא מביאה שמוכח ממנו שאפשר לשלוח שליח בקדשים?

הגמרא מאריכה להסביר מדוע התורה צריכה ללמד דין שליחות בכל הדינים וא"א לכתוב במקום אחד או שנים ונלמד לכל השאר.

4. השלם את הטבלא על פי מה שלמדת:

אי אפשר ללמוד את:	מ:	הסיבה
גירושין	תרומה	
גירושין	קדשים	
תרומה	גירושין	
תרומה	קדשים	
קדשים	תרומה	
קדשים	גירושין	

כמותו נכתוב רחמנא בקדשים וניתי הנך
וניגמרו מיניה משום דאיכא למפרך מה
לקדשים שכן רוב מעשהו ע"י שליח ודא
מחדא לא אתיא תיתי ודא מתרתי הי תיתי
לא נכתוב רחמנא בקדשים ותיתי מהנך
מה להנך שכן ישנן חול אצל קדשים לא
נכתוב רחמנא בגירושין ותיתי מהנך מה
להנך שכן ישנן במחשבה אלא לא לכתוב
רחמנא בתרומה ותיתי מהנך ה"נ ואלא

האם אפשר ללמוד דין אחד משתי דינים יחד:

ללמוד את	מ:	כן/לא	הסיבה
גירושין	מתרומה וקדשים		
קדשים	מתרומה וגירושין		
תרומה	מגירושין וקדשים		

יחידה 7

סוגיית יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם

אלף כדרכא . כלומר לא זכות שלא בפניו גרידא. איכא למשמע מינה גדולים אלף לאזכור נמי דלוקטמים אפי' חובה הכאה מחמת זכות רשארן ב"ד לעשות להן כי הכא דלוקטמים כנחלה בלא זכ"ש שפעמים שחלקה זו חובתם דאיכא דלא יחא ליה בחלק שגפלו לא אפי' לא הדרי כה : **לפז** **אמאי** . אי פשיטא לן שיבא לחובתם מה לנו להעמיד אפטרופוס לך : **אלף לחוב ע"פ לוקט** . אט נעמיד לן ולעצער כשיבילם לזכותם ולנחלתם ולא יחייבו בדין מה שישו בשו : **נשיא אחר** . והכא זכות וחובה הוה כדאמרן דאיכא דניחא ליה (בה) בבדי ט' כדאמרן : **ובוררין לו חלק יפה** . כלל אחד יפה לזה ויפה לזה : **שום סדינים** . ששמו נכסי ליה למלוה שלא בפני ליה לא שלא מדעתו מאס דלא הוה ליה דיעא : **הא**

אית ליה לרב נחמן אמר כן מה כח בית דין יפה וחתנן *שום הדיונים שפחתו שחות או החריו שחות מברן בטל רבן שמעון בן גמליאל אומר מברן קיים (*ואמר רבן שמעון בן גמליאל) א"כ מה כח ב"ד יפה ואמר רב הונא אמר רב נחמן 'הלכה כדברי תבנים לא קשיא **הא**

הייסור ואזורים ויחזיקו ויחזיקו קשה מהא דאמר פרק אלמנה לכ"ג (יבמות דף סו.) גבי כהן שמת והיה חסד מעוברת ועברית וקאמר חסד זכרים יאכלו ואי משום חלק העובר פ' דשמואל ימלא עובר זכר וק"ל (סו) ילוד מאכיל שאט יטר איט מאכיל עברין ליה תקנתא כרב נחמן דאמר רב נחמן אמר שמואל יתומים שכלו לחלוק ט' מ"מ שמעין מהסד דלע"ג שאחר קטן ביותר ואין בו דעת לשאל אם רוצה לחלוק אם לאו הומיא דעובר דעברין ליה תקנתא והכא אמרין דוקא בלא ושמא יס' לומר דהסד התקנה היא לעובר שמחשבה חלקן בכך שהעבדים אינן יכולים בתרומה לפי שהתרומה בול ופזר משם לא משמע שאם האחד היה מוחה בפירוק שטבל להעמיד לו פל כרחו אפטרופוס לחלוק : **ובוררין** להם חלק יפה . מלשון בוררין היה מדקדק ר"י דהיינו בלא גורל דמה ברירה שייך בגורל והיה מפרש שאין לריבין גורל ולא שומת ב"ד וכל החלוקה תלויה בדעתו כמו שישו ששים יתומים עלמם אם היו גדולים ושהיה כל אחד בורר לעצמו וחובה בשל וכן לענין דיעא דגור לא חגור נמי גרלה לר"י דהוה כיתומים עלמן ויטלין לחלוק שני חפלים אפי' דתרווייהו לריבין להאי גורל וריבין להאי ושייך ביה גור לא חגור שהעמידו חכמים אלו אפטרופוס שבעש פ"י ב"ד כמו יתומים עלמן לחלוק בלא שומת ב"ד וכלל גורל דבסברותם לבד תלויה החלוקה כשני אחים גדולים החולקים בנכסי אביהם שבורר כל אחד לעצמו והיה לענין דיעא דגור לא חגור דמהיחא חלוקת האפטרופוס לגמרי ולא יוכלו למחות כשגדלו ור"מ מפרש דהיינו דוקא בגורל וכי טריחא להטיל גורלות וגם לריבין שומת ב"ד דדוקא בדבר דלא שייך ביה גור לא חגור ובוררין שייך שפיר בגורל כגון אם יש שם שלש שדות שלא יחלקו כל אחת לג' חלקים אלא בוררין כל אחת לבדה שיהא כל אחד חלק אחד בבת אחת וכמה עניני ברייתו יש בחלטות ופולטות ושייך לומר שפיר חלק יפה ושוב הודה ר"י לפי ר"מ :

אחד כהן וא"כ מפיק שפיר דהסד דליכא שוםפוס דמלי שחסי : **איש** וזכה ואין קטן וזכה . ואם תאמר ולמה לי קדא והא ק"ל (גיטין דף נ"ט.) דאין יד לקטן וי"ל דלגבי פסח אלמריך דסיד האיל דשייך בלחילת פסחים ואריך להמטות עליו דכתיב (שמות יג) שה לבית אש' קטן איתא חף לאחרים וזה קמ"ל : **ארא** לחוב ע"מ לזכות . וקשה דתמר כפ' היצחק (גיטין דף נ"ג.) דאין האפטרופוסין רשארן לחוב ולזכות בנכסי יתומים ופריך ההם לזכות אמואי לא ומשני לחוב ע"מ לזכות וי"ל דהסד מיידי בתביעת חובות שיש לאחרים עליהם וזכא ודאי אין רשארן דשמואל לא יתבטל כשהן גדולים אבל כשהן חובותם בשל היתומים כי הכא בחלוקה דקרקעות דכי גדלי נמי לריבין לחלוק בהם ודאי מעמידין אפטרופוס לחוב ע"מ לזכות : **יתומים** שכלו . אומר ר"מ דדוקא שכלו אבל אם היה האחד מוחה אין להעמיד אפטרופוס לחלוק בעל כרחם ומחלוקת הארץ אין להביא רחמי שהיו שם כמה יונקן שדים שאלו ההם שהיה על פי

1. יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם מה בית דין עושים בעבורם ולאזה צורך?

2. האם היתומים יכולים למחות כשיגדלו?

3. באר מה הטעם של ר' נחמן ושמואל האם יכולים למחות או לא?

4. הסבר את קושיית הגמרא על ר' נחמן מהמשנה בכתובות "שום הדיינים"?

5. כיצד מתרצת הגמרא את הסתירה בדברי ר' נחמן?

84 האיש מקדש פרק שני קדושין

הא דקשו הא דלא קשו . ה"ה דמאי למימר הא דקשו בשמות
והא דקשו בשמות משמות ולא אימריך טמר יכולין למחות
ברוחות* : אבר* טיה שליח מלי אמר ליה לתקוני שדרתך ט' .
ולית הא אמר' בפ' אלמנה נזונה (כחונות דף ק. וס) שליח כמאן
רבא אמר רב נחמן שליח כדדיין
משמע דפחות משמות כמקח קיים
כדיינים ורבא גופיה קאמר כאל
דלא שונה . אלא מלי א"ל להחיות

כא דקשו . הא דפחות שותם לו הוסיף : ברפוס . מי שגמל לו
חלק בדרוס אומר טח לי חלק בגפן שהיה לו שם שדה כמכסה לה
שפלה לו מאמו : פרי סן כלקופוס ט' . כך דין של לקוחות קטוב
בפרק הוהב (כ"ט דף מו) : ט"ז וסא דאמרן יתר על שפוס כאל
תורה אור פקס לא אפרן אלס דלא אפר נפלוג
בשופא דכי דינא . הא דאמר יתר על
שותם כעלה חלוקה לגמרי לא אמרן
אלא חלא החנו מחילה להיום שותם

הא דקשו הא דלא טעו אי דלא טעו כאי
יכולים למחות יכולים למחות ברוחות : *אמר

6. "אי דלא טעו מאי יכולים למחות" באר מה הגמרא מקשה על שמואל?

7. "יכולים למחות ברוחות" באיזה מקרה נחלקו למסקנא שמואל ור' נחמן?

8. עיין בתוספות ד"ה יתומים שבאו

הסבר מדוע אין להוכיח מחלוקת הארץ שמעמידים אפוטרופוס אפילו אם אחד מהיתומים מוחה?

יחידה 8

מבחן מסכם

1. **באיזה אופן** כשמקדש אישה, מצווה בו **ומתי** יש איסור אם לא מקדש בעצמו?

2. **מדוע** לא כתוב במשנה שמקדש את בתו הקטנה?

3. "אסור לאדם לקדש את בתו כשהיא קטנה" **מדוע** לא אומרים את הסברא של טב למיתב
טן דו מלמיתב ארמלו?

4. **מה המקור** לשליחות בקידושין?

5. **מדוע** צריך פסוק ללמוד דין שליחות גם בגיטין גם בקדשים וגם בתרומה?

6. **האם** עכו"ם ישנו בתורת תרומה, **ומדוע**?

7. **מה דינו** להעשות לשליח להפרשת תרומה, ומדוע?

8. יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם בית דין מעמידים לכל אחד אפוטרופוס שבורר ליתום
חלק יפה. כשהגדילו **האם** רשאים למחות?

9. דיינים ששמו נכסי אדם כדי למוכרם ולשלם מדמיהם לבעל חובו, וטעו ופיחתו שתות או הותירו שתות. מה דין המכר?

10. יתומין שהעמידו להם אפוטרופוס, מה הדין כשטעה, בשומא וברוחות?
